

1914р. – 1939р.

Дата	Події
1914р. серпень	початок Першої світової війни.
1914р. серпень	створення Головної Української Ради. Формування Українських січових стрільців (УСС) Створення Союзу визволення України (СВУ),
1914р. серпень-вересень	Галицька битва.
1914р. вересень	Початок російського окупаційного режиму в Східній Галичині. Утворення Галицько-Буковинського генерал-губернаторства, О.Бобринський. Репресії до українського населення.
1915р.	утворення Загальної української ради у Відні
1915р.	Битва січових стрільців на г.Маківка. (42 легіонери було вбито і 76 поранено)
1915р. червень	контрнаступ австро-угорських військ, звільнення Галичини,. Горлівська операція.
1916р.	«Брусиловський прорив»
1916р. вересень	г.Лисоня (Тернопільщина), бій УСС.
1917р.	лютнева демократична революція і повалення самодержавства. Тимчасовий уряд. Ради робітничих і солдатських депутатів.
1917р. березень	утворення Української Центральної Ради (УЦР). Самостійники – М.Міхновський, автономісти-федералісти – М.Грушевський, В. Винниченко,..
1917р. квітень	Всеукраїнський Національний Конгрес. легітимізація діяльності УЦР. Створення «Українського клубу ім..Полуботка» стараннями М.Міхновського, утворення полку ім..Б.Хмельницького
1917р. травень	перший Військовий з'їзд. Військовий Генеральний комітет. Головою обрано С.Петлюру, Міхновський в числі 18 членів комітету. делегація до Тимчасового уряду , на чолі з В.Винниченко
1917р. червень	Перший Універсал УЦР, проголошення автономії. Утворення Генерального секретаріату, на чолі В.Винниченко
1917р. липень	Другий Універсал УЦР. Приїзд до Києва – І.Церетеллі, О.Керенського, М.Терещенка, компроміс з Тимчасовим урядом. Урядова криза в Росії, виступ більшовиків // збройний виступ самостійників.
1917р. серпень	«Тимчасова інструкція Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні», Державна нарада в Москві – корніловський заколот, його підтримка в Україні військами генералів – А. Денікіна та Д. Щербачова.
1917р. вересень	з'їзд народів Росії у Києві
1917р. 25 жовтень (7листопад)	більшовицький переворот у Петрограді. Нейтральна позиція УЦР.
1917р. листопад	Третій Універсал УЦР. проголошення Української Народної Республіки (УНР). соціально-економічні питання.
1917р. грудень	Маніфест Ради Народних Комісарів (РНК) до українського народу з

	ультимативними вимогами до Центральної Ради
1917р. грудень	установлення більшовицької влади в Харкові. З'їзд рад у Харкові. створення Народного секретаріату.
1917р. грудень	проголошення Кримської народної республіки. Номан Челебіджіхан
9(22) січня 1918р.	Четвертий Універсал УЦР., проголошення незалежності Української Народної Республіки
1918р. січень	початок наступу червоної армії на Київ. Бій під Крутами. Вступ військ М.Муравйова до Києва
1918р. січень (лютий)	Берестейській мирний договір між УНР та державами Четверного союзу (Центральні держави)
1918р. березень	підписання Брест-Литовського мирного договору між РСФРР і Німеччиною. Повернення ЦР до Києва.
29 квітня 1918р.	Державний переворот і прихід до влади Павла Скоропадського. Українська держава. Рада міністрів – виконавчий орган влади. Ф.Лизогуб.
1918р. серпень	утворення Українського національного союзу (УНС), головою обрали В.Винниченка
1918р. жовтень	Створення Української Національної Ради у Львові
1 листопада 1918р.	Листопадовий зрив у Львові.
13 листопада 1918р.	Проголошення Західноукраїнської народної Республіки (ЗУНР). Д.Вітовський. Є.Петрушевич. Створення Тимчасового Державного секретаріату ЗУНР. К.Левицький. Утворення Української Галицької армії (УГА)
1918 – 1919рр.	Українсько-польська війна
1919р. червень	Чортківська офензива. Контрнаступ Української Галицької армії під командуванням О. Грекова
14 листопада 1918р.	Утворення Директорії. Голова В.Винниченко, бій під Мотовилівкою. На півдні України в Одесі та Севастополі з'являються війська Антанти.
1918р. листопад	Заснування Української академії наук (УАН) Президент УАН - В. Вернадський
1918р. грудень	П.Скоропадський зрікається влади. Перехід влади до рук Директорії.. Домовленості з радянської Росією, Антантою Денікіним, Н.Махном.
22 січня 1919р.	проголошення Акта злуки УНР і ЗУНР.
1919р. лютий	вступ (другий) більшовиків до Києва
1919 – 1922рр.	Холодноярська республіка
1919р. січень	офіційна назва радянської України – Українська Соціалістична Радянська Республіка. Тимчасовий робітничо-селянський уряд України перейменували у Раднарком. Головою став Х.Раковський.
1919р. квітень	було створено Кримську Соціалістичну Радянську Республіку. декретом ВУЦВК встановлювалась продовольча диктатура (політика «воєнного комунізму»)
1919р. липень	війська ЗУНР перейшли р.Збруч і об'єднались з військами УНР, військові дії в Києві (генерал Кравс та Денікін) наступ на Одесу.
1919р. серпень	«Київська катастрофа». встановлення Денікінського режиму. «Білий терор». Поділ території на три області: Українську, Харківську, Новоросійську з центром в Одесі
1919р. серпень	утворення Революційної повстанської армії України (махновців).
1919р. жовтень	радянські війська переходять у наступ (третій прихід більшовиків в Україну), поразка військ Директорії та УГА.
грудень 1919р. – травень 1920р.	Перший Зимовий похід армії УНР під керівництвом М.Омеляновича-Павленка

1919р. грудень – (квітень 1920р)	Денікінці залишили Київ; прихід радянських військ (третій). утворення Веукрревкому на чолі з Г.Петровським.
1920р. квітень.	Варшавська угода між Польщею та УНР (Ю. Пілсудський , С.Петлюра)
1920р. травень	вступ польської армії і військ УНР у Київ
1920р.червень	радянські війська переходять в контр наступ. Західний фронт розпочав наступ на Варшаву, Південно-західний спрямував на Львів
1920р. серпень	У Східній Галичині було проголошено Галицьку Соціалістичну радянську республіку на чолі з Галревкомом, головою якого став В.Затонський (В Сколівському повіті – проголошена Бойківська радянська республіка) Переговори делегації УНР з П. Врангелем
1920р. жовтень - листопад	перемир'я Росії та Польщі що означало розрив з УНР. Українські війська вели військові дії самостійно, під тиском Червоної Армії залишили територію України. Війна більшовиків (командуючий М.Фрунзе) та махновців проти Врангеля. штурм Перекопу, Крим стає радянським. Розрив радянським командуванням угоди з махновцями
1921р. березень	Ризький мирний договір. (Польща та РСФРР, УСРР, БСРР)
1921р. листопад	Другий Зимовий похід армії УНР. (Ю. Тютюнник)
1921р.вересень	махновці залишають Україну.
1921р.	X з'їзд РКП(б) проголошення нової економічної політики (неп)
1921 – 1923рр.	масовий голод в Україні.
1922р.	початок роботи театру «Березіль» під керівництвом Л.Курбаса
1922р. грудень	створення Союзу Радянських Соціалістичних Республік (СРСР) пропозиція В.Леніна, цьому утворенню передувало обговорення плану «автономізації» Й.Сталіна. Союз утворили – УСРР, РСФРР, БСРР, Закавказька федерація (Азербайджан, Вірменія , Грузія)
1923р.	початок політики коренізації (українізації) в УСРР
1921р.	утворення Української автокефальної православної церкви (УАПЦ)
1925р.	прийняття Конституції УСРР.
1925р.	проголошення курсу на індустріалізацію
1926 – 1928рр.	утворення Вільної академії пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ). М.Хвильовий. літературна дискусія
1928р.	виступ М.Волобуєва в журналі «більшовик України» із статтею «До проблеми української економіки»
1928р.	судовий процес у «Шахтинській справі»
1928/1929 – 1932рр.	перша п'ятирічка, СРСР перейшов на планову економіку
1929 – початок 1930рр.	ліквідація Української автокефальної православної церкви
1929р.	Початок насильницької колективізації форсована індустріалізація.
1930р.	судовий процес Спілки визволення України (СВУ); С. Єфремов. Постанова про загальне обов'язкове навчання
1932р.	Закон про охорону соціалістичної власності (закон про п'ять колосків), введення внутрішнього паспорта, введення в дію Дніпрогесу,
1932 - 1933	Голодомор в Україні. міжнародна комісія в Україні. Самогубство М.Хвильового, арешти письменників
1934р.	перенесення столиці УСРР з Харкова до Києва; створення Спілки письменників України, ліквідація літературних об'єднань;

1935р.	почин О.Стаханова з м.Кадіївки; «стахановський рух», соціалістичні змагання.
1937р.	ухвалення Конституції УРСР Прийняття нової (Сталінської) Конституції УРСР;
1937 – 1938рр.	«Великий терор» «розстріляне відродження» (Ю.Лавріненко 1959р.)
1938р.	постанова про вивчення російської мови в школах України з неросійською мовою викладання.
1919р.	Паризька мирна конференція
1920р.	Підписання Бессарабського протоколу, визнання країнами Антанти входження Бессарабії до складу Румунії
1920р.	утворення Української військової організації
1921р.	заснування Таємного університету у Львові
1923р.	визнання країнами Антанти входження Східної Галичини до складу Польщі, саморозпуск уряду ЗУНР
1924р.	введення двомовних (утраквістичних) шкіл у Східній Галичині
1924р.	Татарбунарське повстання. Буковина
1925р.	утворення Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО)
1926р.	державний переворот у Польщі, установлення режиму «санації»
1927р.	формування Української національної партії на Буковині
1929р.	утворення Організації українських націоналістів (ОУН)
1930р.	проведення польською владою акції «пацифікації» в Східній Галичині
1934р.	вбивство членами ОУН - Б.Перацького; 1936р. – Варшавський та Львівський судові процеси над членами ОУН
1938р.	вбивство в Роттердамі керівника ОУН Є.Коновальця
1938р.	надання автономії Підкарпатській Русі у складі Чехословаччини
15 березня 1939р.	проголошення незалежності Карпатської України

1939р. – початок ХХІ ст.

<i>Дата</i>	<i>Подія</i>
23серпня 1939р.	Радянсько-німецький договір про ненапад і таємний протокол до нього («пакт Молотова-Ріббентропа)
1вересня 1939р.	Початок Другої світової війни; нацистські війська вторглися на територію Польщі
17вересня 1939р.	Вторгнення Червоної армії на територію Західної України
28вересня 1939р.	Договір про розмежування зони німецької та радянської окупації по лінії Керзона (Закерзоння: Холмщина, Надсяння, Лемківщина, Підляшшя)
27жовтня 1939р.	у Львові уряд СРСР провів Народні Збори Західної України, було проголошено Радянську владу в Західній Україні
1939р.	Розкол організації ОУН, після вбивства в Роттердамі Є.Коновальця, на ОУН-Б(за Бандеру) та ОУН-М(за Мельника)
червень 1940р.	вторгнення Червоної Армії на територію Бессарабії та Північної Буковини
22червня 1941р.	напад Німеччини на СРСР
30 червня 1941р.	проголошення Акта відновлення Української Держави
23-29червня 1941р.	танкова битва на початку війни на лінії Луцьк-Рівне-Броди.
Влітку 1941р.	Тарасом Бульбою-Боровцем було створено загони «Поліської січі»
вересень 1941р.	Захоплення німецькими військами Києва
вересень 1941р.	початок розстрілів в Бабиному Яру. Тут же у лютому 1942р. розстріляно українську письменницю, члена ОУН Олену Телігу, автора альманаху «Литаври».
Весною 1943р.	зусиллями мельниківців і В.Кубійовича (очолював єдиний легальний Український центральний комітет) було створено дивізію СС «Галичина»
червень 1942р.	створений в Москві Український штаб партизанського руху(УШПР) очолюваний Т.Строкачем.
14 жовтень 1942р.	створення Української Повстанської Армії (УПА),
грудень 1942р.	початок вигнання німецьких військ та їх союзників з України;
1943р.	«Поліська Січ» трансформувалась в Українську Народну Революційну армію.
1943р.	загін С.Ковпака здійснив рейд «Від Путивля до Карпат» з метою ліквідації нафтового басейну Дрогобич-Борислав.
липень 1942р. – лютий 1943р.	Сталінградська битва, після якої розпочалось вигнання нацистів з території СРСР. Саме в цей час з'являється сумнозвісний наказ №227 про «загороджуючи загони».
липень-вересень 1943р.	битва на Курській дузі (найбільша танкова битва за часів II світової війни).

6 листопада 1943р.	вигнання німецьких окупантів з м. Києва
Січень – лютий 1944р.	Корсунь-Шевченківська наступальна операція.
поч. 1944р.	У Львівській області створена структура з функціями цивільного і військового управління – Українська головна визвольна рада(УГВР), президентом якої став Кирило Осьмак.
червень 1944р.	СС «Галичина» була кинута в бій проти радянських військ і розбита під Бродами.
28 жовтня 1944р.	завершення вигнання німецьких військ та їх союзників з України
травень 1944р.	депортація кримськотатарського народу з Криму
9 травня 1945р.	День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.
2 вересня 1945р.	завершення Другої світової війни.
1943р.	за клопотанням М.Бажана та О.Довженка були звільнені з ув'язнення деякі українські письменники, серед яких був О.Вишня (Павло Губенко).
Влітку 1943р.	О.Довженко закінчив кіноповість «Україна в огні», проте цей твір був підданий жорсткій критиці.
1945р.	Інститут мови та літератури видає «Нарис історії української літератури»
1946р.	приймається постанова ЦК КП(б)У про перекручення та помилки у висвітленні історії української літератури.
1951 р.	встановлення західного кордону УРСР
1945 р.	входження Закарпаття до складу УРСР
1944р.	утворення міністерства закордонних справ УРСР (Д. Мануїльський) та Міністерства оборони (В. Герасименко)
квітень 1945р.	Україна – співзасновниця Організації Об'єднаних Націй (ООН)
1947р.	Румунія визнала приналежність Пн. Буковини до УРСР
квітень – липень 1947р.	проведення польською владою операції «Вісла»
1943р.	Тегеранська конференція
Лютий 1945р.	Ялтинська конференція (США, СРСР, Великобританія)
Липень-серпень 1945р.	Потсдамська конференція (Сталін, Трумен, Черчіль/Еттли)
1946-1947рр.	масовий голод в Україні
1947р.	«Жданівщина»
1948р.	проведення сесії Всесоюзної академії сільськогосподарських наук. (критика генетики, <i>лисєнківщина</i>)
березень 1950р.	знищення військами НКВС командуючого УПА Р. Шухевича, (с. Білогорща)
1947р.	відбувається відміна карток, проводиться грошова реформа
1948р.	розпочинає роботу газопровід Дашава-Київ.
1944р.	після смерті митрополита А.Шептицького, новим керівником греко-католицької церкви стає Йосип Сліпий.
березень 1946р.	ліквідація Української греко-католицької церкви (УГКЦ)
жовтень 1947	проведення операції «Захід»
1953 – 1954рр.	повстання політичних в'язнів у сталінських таборах. ліквідація ГУТАбу
червень 1953р.	обрання на посаду першого секретаря ЦК КПУ О.Кириченка
листопад 1953р.	уведено в експлуатацію перший в СРСР суцільнозварний міст

	через Дніпро (за проектом Є.Патона)
лютий 1954р.	початок освоєння цілинних і перелогових земель Казахстану, Алтаю та Сибіру
лютий 1954р.	входження Кримської області до складу УРСР
лютий 1956р.	XX з'їзд КПРС, засудження культу особи
1957р.	реформа управління економікою – створення раднаргоспів
1957р.	запуске першого штучного супутника Землі.
1961р.	політ першого космонавта в космос. (Юрій Гагарін)
1959р.	утворення Української робітничо-селянської спілки
1959р.	утворення Клубу творчої молоді «Сучасник» м. Київ.
грудень 1958р.	Закон СРСР «Про зміцнення зв'язку школи з життям і про подальший розвиток системи народної освіти в СРСР»
1961р.	суд у Львові над членами дисидентської організації – Української робітничо-селянської спілки – Л.Лук'яненко, Г.Кандиба та ін..
жовтень 1961р.	XXII з'їзд КПРС ухвалив нову програму КПРС
1961р.	Грошова реформа.
1962р.	впровадження Шевченківської премії в галузях культури та літератури.
1963р.	Пленум ЦК КПУ увільнив від посади першого секретаря ЦК КПУ М.Підгорного. На цю посаду було призначено П.Шелеста
1964р.	усунення з посади першого секретаря ЦК КПРС М.Хрущова та обрання Л.Брежнєва
1965р.	підготовка І.Дзюбою праці «Інтернаціоналізм чи русифікація?»
1965р.	Перша хвиля масових затримань діячів антирежимного руху
1966 – 1970рр.	VIII п'ятирічка (Золота п'ятирічка)
1967р.	В.Чорновіл підготував збірку матеріалів «Лихо з розуму» про арешти в Україні
1968р.	публікація роману О.Гончара «Собор»
1968р.	оприлюднення «Листа творчої молоді Дніпропетровська» (Іван Сокульський)
1970 – 1972рр.	видання «самвидавного» журналу «Український вісник»
1972р.	Друга хвиля масових затримань діячів антирежимного руху
1972р.	усунення П.Шелеста з поста першого секретаря ЦК КПУ; обрання на цю посаду В.В.Щербицького
1972р.	перехід до загальної середньої освіти
1976р.	утворення Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод (УГГ)
1978р.	схвалення Верховною Радою СРСР нової Конституції Української РСР
1982р.	прийняття Продовольчої програми СРСР
4 вересня 1985р.	в таборах Мордовії помер Василь Стус
березень 1985р.	М.Горбачова обрано генеральним секретарем ЦК КПРС
квітень 1985р.	початок «перебудови»
1985р.	Постанова ЦК КПРС про подолання пияцтва та алкоголізму
1986р.	Постанова ЦК КПРС про прискорення вирішення житлової проблеми в СРСР. Постанова ЦК КПРС про боротьбу з нетрудовими доходами. Закон «Про індивідуальну трудову діяльність»

26 квітня 1986р.	катастрофа на Чорнобильській атомній електростанції (АЕС)
Початок 1988р.	Українська група сприяння Гельсінських угод перетворилася на Українську Гельсінську спілку
1989р.	установча конференція Товариства української мови ім. Т.Шевченка. установча конференція товариства «Меморіал»
липень 1989р.	Страйк шахтарів України
вересень 1989р.	створення Народного руху України за перебудову
1989р.	Пленум ЦК КП України увільнив від обов'язків першого секретаря і члена політбюро ЦК КПРС В.Щербицького; першим секретарем ЦК КПУ обрано В.Івашка
1989р.	прийняття Закону УРСР «Про мови в Українській РСР»
1990р.	відродження громад Української греко-католицької церкви (УГКЦ), створення Української православної церкви Московського патріархату (УПЦ - МП), перший собор Української автокефальної православної церкви УАПЦ
березень 1990р.	проведення перших альтернативних виборів до Верховної Ради УРСР
1990р.	початок роботи Верховної Ради як постійно діючого парламенту України. перехід Демократичного блоку народного у Верховній Раді УРСР до конструктивної опозиції, утворення <i>Народної Ради</i>
16 липня 1990р.	ухвалення Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України
1990р.	відставка В.Івашка і обрання головою Верховної Ради УРСР Л.Кравчука
жовтень 1990р.	«Революція на граніті»
листопад 1990р.	офіційно зареєстровано Українську республіканську партію, опозиційну до КПРС
1990р.	запроваджено продаж товарів за картками споживача з купонами
лютий 1991р.	Верховна Рада ухвалила постанову про відновлення автономії Криму
червень 1991р.	створення Меджлісу кримсько-татарського народу.
19 – 21 серпня 1991р.	спроба антиконституційного перевороту в СРСР (ДКНС)
24 серпня 1991р.	ухвалення Верховною Радою Акта проголошення незалежності України
30 серпня 1991р.	прийнято Указ Президії Верховної Ради України «Про заборону діяльності Компартії України»
1 грудня 1991р.	проведення Всеукраїнського референдуму та Президента України.
6 грудня 1991р.	започаткування Збройних Сил України;
1992р.	вступ до організації Рада з безпеки і співробітництва в Європі (з 1995р. ОБСЄ)
липень 1994р.	обрання Леоніда Кучми Президентом України
1995р.	обрання України членом Ради Європи
28 червня 1996р.	ухвалення Конституції України
Вересень 1996р.	запровадження грошової національної одиниці – гривні.
жовтень – грудень 2004р.	«Помаранчева революція». Обрання Президентом України Віктора Ющенка.

2008р.	вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ)
січень 2010р.	обрання Президентом України В. Януковича.
листопад 2013 – лютий 2014р.	«Революція Гідності». Повалення авторитарного режиму.
18 березня 2014р.	Окупація Криму. Крим з ініціативи російського президента В. Путіна було включено до складу Російської Федерації
14 квітня 2014р.	На сході України була розпочата антитерористична операція (АТО)
Червень 2014р.	обрання Президентом України Петра Порошенка
2014р.	Підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС)
вересень 2014р.; лютий 2015р.	Мінські домовленості.
січень 2019р.	Патріарх Варфоломій вручив томос про автокефалію Православної Церкви України митрополиту Київському і всієї України Епіфанію.